Anna Kłopotek

Finansowanie innowacji w ramach pomocy publicznej

Ekonomiczne Problemy Usług nr 47, 333-343

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

ANNA KŁOPOTEK

FINANSOWANIE INNOWACJI W RAMACH POMOCY PUBLICZNEJ

1. WSTĘP

Powszechnie wiadomo, że im przedsiębiorstwo jest bardziej innowacyjne, tym lepiej radzi sobie z konkurencją. Dlatego prowadzenie działalności innowacyjnej w przedsiębiorstwach stało się koniecznością, jeżeli firma chce przetrwać na rynku przez dłuższy okres czasu. Innowacyjność to nie tylko moda, ale potrzeba przeżycia[1]. Szczególnie po wejściu Polski w struktury Unii Europejskiej wszystkie przedsiębiorstwa znajdują się pod silną presją wprowadzania innowacji i to często równolegle w wielu dziedzinach (nowe produkty, techniki i technologie, organizacja, relacje z partnerami, itp.).

Trwały innowacyjny rozwój pobudza otwarcie systemu gospodarczego oraz napływ zagranicznych kapitałów i technologii. Jednak wymaga on ciągłych wysiłków nie tylko ze strony przedsiębiorstw, ale także rządu - poprzez kształtowanie polityki państwa sprzyjającej napływowi technologii, *know-how*[2].

Niestety innowacyjność polskich przedsiębiorstw w dalszym ciągu jest stosunkowo niska. Wskaźnik innowacyjności polskiego przemysłu, określający udział w badanej populacji przedsiębiorstw przemysłowych, które w okresie 3-letnim wprowadziły innowacje techniczne, jest jednym z najniższych wskaźników w Europie[3]. W wyniku badań Eurostat ustalono tzw. zbiorczy wskaźnik innowacyjności (SII), którego wartość w 2004 roku była w wypadku Polski (0,14) ponad trzykrotnie niższa od średniej dla krajów piętnastki (0,44) i prawie dwukrotnie niższa od przeciętnej dla grupy nowych państw UE (0,24)[4].

Raport KE z 12 stycznia 2006 roku zakwalifikował Polskę do najmniej innowacyjnych państw Starego Kontynentu. Przed Polską do pokonania około 50 lat, aby osiągnąć średni poziom innowacyjności Unii Europejskiej[5].

W 2007 roku Polska z wynikiem 0,24 sytuowała się znacznie poniżej średniej dla UE-27 wynoszącej 0,45[6]. Polska nie zajmuje wprawdzie czołowych miejsc

---

[1] *Debata – Gala regionalna w Gdańsku, Trudna droga innowacji do produkcji,* „Gazeta Prawna", 26 października 2006 roku, nr 209(1827), s. B7.

[2] J. W. Bossak, *Systemy gospodarcze a globalna konkurencja,* SGH, Warszawa 2006, s. 113.

[3] *Kierunki zwiększenia innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013,* Warszawa, 27 kwietnia 2006 roku, s. 12.

[4] http://www.przeglad-techniczny.pl/arch/2006/01/ostatni_w_szeregu.htm, 10.08.2009 r.

[5] http://www.naukawpolsce.pap.pl/nauka/index.jsp?place=Lead02&news_cat_id=135&news_id=8840&layout=6&forum_id=2979&page=text

[6] http://parl.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/768E7B17906BB610C12574190041F765/$file/infos_030.pdf, D. Grodzka, A. Zygierewicz, *Innowacyjność polskiej gospodarki,* Infos, BAS, nr 6(30), 27.03.2008 r.

w poszczególnych kategoriach rankingu, jednak należy do grupy państw o największej dynamice wzrostu potencjału innowacyjnego mierzonego w ramach *European Innovation Scoreboard*.

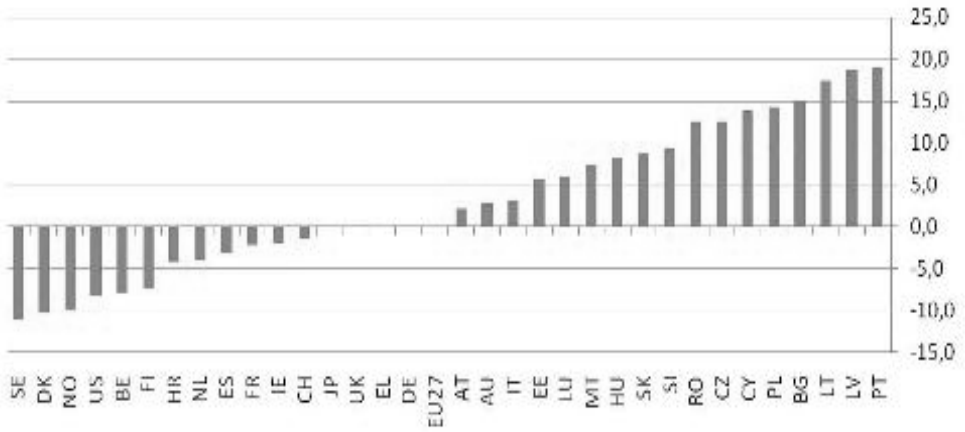

Wykres 1. Dynamika wartości European Innovation Scoreboard w latach 2003-2007 - dane dla Polski na tle innych krajów świata

Źródło: http://www.nauka.gov.pl/mn/index.jsp?place=Menu06&news_cat_id=1432&layout=2

„Inwestycje polskich firm w innowacje, badania i rozwój są od lat alarmująco małe! Trwają starania – nie zawsze skuteczne - zarówno naszego rządu i poszczególnych ministerstw, jak i samej Unii Europejskiej, aby to zmienić, aby takie nakłady w najbliższych latach wielokrotnie wzrosły. Celem Strategii Lizbońskiej jest stworzenie do 2010 r. w Europie najbardziej konkurencyjnej, dynamicznej i nowoczesnej gospodarki na świecie - gospodarki opartej na wiedzy, zdolnej do trwałego rozwoju i tworzącej dużą liczbę dobrych miejsc pracy”[7]. Realizując ten cel, UE w 2008 roku poczyniła znaczne postępy w zakresie innowacyjności. Dzięki nowym państwom członkowskim, takim jak Cypr, Rumunia i Bułgaria, w całej UE osiągnięto szczególny postęp w dziedzinie zasobów ludzkich finansowych dostępności środków finansowych na innowacje, w skutek czego zostały zmniejszone względne różnice w dziedzinie innowacyjności w stosunku do Stanów Zjednoczonych i Japonii[8].

Celem niniejszego opracowania jest prezentacja form pomocy rządu i próba jej oceny poprzez skalę korzystania z pomocy publicznej przez przedsiębiorstwa w Polsce.

Przedsięwzięcia innowacyjne wymagają poniesienia znacznych nakładów na długie okresy. Na zwrot z takiej inwestycji często trzeba czekać kilka lat, dodatkowo charakteryzują się one bardzo wysokim ryzykiem inwestycyjnym, co powoduje, że trudno jest przedsiębiorcy uzyskać na nie pożyczkę lub kredyt. Pozyskanie środków finansowych stanowi wciąż jeden z największych problemów przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa nie

[7] Finansowanie innowacji technologicznych, http://www.fundusze-europejskie.com/content/view/48/50/, 15.10.2007 r.

[8] Znaczny postęp w zakresie innowacyjności w Europie, IP/09/112, Bruksela, 22.01.2009 r., http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/112&format=HTML&aged=0&language=PL&guiLanguage=en.

mają wystarczających kapitałów, a zdobycie ich na inwestycje innowacyjne w warunkach polskich wymaga intensywnych poszukiwań. W Polsce, tak jak w innych państwach, innowacje powinny być finansowane w przeważającej części ze środków prywatnych, jednakże prace badawczo-rozwojowe jako źródło innowacji muszą być wspierane środkami publicznymi.

Pomoc publiczna udzielana na działalność B+R w Polsce jest niewielka, chociaż, jak podaje UOKiK, w 2007 r. pomoc publiczna na prace badawczo rozwojowe nieznacznie wzrosła (tabela 1).

Według OECD, finansowanie działalności wspierającej innowacyjność w przemyśle ze środków publicznych obejmuje dwa typy nakładów: bezpośrednie nakłady budżetowe wynikające z zastosowania różnych instrumentów (dotacji, zwrotnych zaliczek, kredytów, gwarancji kredytowych, udziałów kapitałowych) oraz nakłady podatkowe, stanowiące stratę w przychodach budżetowych, wynikającą z podatków niezapłaconych w związku z korzystaniem z ulg i zwolnień podatkowych. Są to kwoty, które nie przypadają do zapłaty (lub których płatność jest odroczona) i są związane przede wszystkim z pomocą udzielaną na rzecz przemysłu[9].

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przyjął następującą definicję pomocy publicznej (zgodną z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską): „Pomoc publiczna to pomoc udzielana przez Państwo Członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiejkolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi”[10].

Zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską (TWE), pomoc publiczna to pomoc udzielana przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiejkolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi(art. 87 ust. 1)[11].

Powyższe Rozporządzenie Rady nr 659/99 z 22 marca 1999 roku w artykule 1. ustanawia szczegółowe zasady stosowania art. 88. TWE, pomoc publiczna może być udzielona na podstawie programu pomocowego oraz jako pomoc indywidualna[12].

Program pomocowy – akt normatywny, na podstawie którego (bez konieczności stosowania dalszych środków implementacyjnych) można dokonać wypłat pomocy indywidualnej na rzecz abstrakcyjnie i generalnie określonych przedsiębiorstw w ww. akcie normatywnym oraz akt normatywny, na którego podstawie pomoc niezwiązana z konkretnym projektem może zostać przyznana jednemu lub kilku przedsiębiorstwom na czas nieokreślony i/lub w nieokreślonej kwocie[13].

---

[9] *Pomiar działalności naukowej i technicznej. Proponowane zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji technologicznych,* Podręcznik OSLO, OECD, Eurostat, KBN, 1999, s. 190.

[10] Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2006 roku, UOKIK, Warszawa, październik 2007, s. 5.

[11] Program polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Konsumentów, Warszawa, marzec 2005.

[12] http://www.mg.gov.pl/fundusze/POIS/Pomoc+publiczna/, 20.09.2009 r.

[13] Tamże.

Pomoc indywidualna – pomoc, która nie jest przyznawana na podstawie programu pomocowego oraz podlegającą obowiązkowi zgłoszenia, pomoc przyznawana na podstawie programu pomocowego[14].

Pomoc *de minimis* – pomoc, której wartość przyznana temu samemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie 3 lat kalendarzowych. Pułap ten stosuje się bez względu na formę i cel pomocy. Pomocy *de minimis* nie udziela się w zakresie określonym w Rozporządzeniu KOMISJI (WE) NR 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L z dnia 28 grudnia 2006 roku)[15].

W przypadku, gdy Komisja Europejska wyda decyzję, iż dane wsparcie nie będzie stanowić pomocy publicznej (procedura notyfikacji negatywnej w celu uzyskania pewności prawnej), do notyfikowanego działania będzie można stosować ogólne zasady dotyczące udzielania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko[16].

Tabela 1
Pomoc publiczna w ramach POiŚ (według poszczególnych działań)

Działanie	Uregulowanie kwestii pomocy publicznej	Status
9.1	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 stycznia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnego wytwarzania energii	Rozporządzenie obowiązuje od dnia 10. lutego 2009 r.
9.2	Decyzja Komisji Europejskiej zatwierdzająca pomoc publiczną w działaniu	Komisja Europejska podjęła decyzję o zatwierdzeniu środka jako pomoc publiczną zgodną z art. 87 ust 3 lit. C Traktatu WE
9.3	Ze względu na kryteria przedmiotowe i podmiotowe, co do zasady nie występuje pomoc publiczna	Projekty, w których może wystąpić pomoc publiczna, będą mogły uzyskać dofinansowanie po zatwierdzeniu takiej pomocy przez Komisję Europejską
9.4	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 lutego 2009 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie budowy lub rozbudowy jednostek wytwarzających energię elektryczną lub ciepło z odnawialnych źródeł energii	Rozporządzenie obowiązuje od dnia 10. lutego 2009 r.
9.5	Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie udzielania pomocy publicznej na budowę instalacji do wytwarzania biokomponentów i biopaliw ciekłych	Projekt rozporządzenia decyzją Komisji Europejskiej z dnia 5. sierpnia 2009 r. został uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit a) TWE.

[14] Tamże.

[15] Tamże.

[16] Tamże.

Działanie	Uregulowanie kwestii pomocy publicznej	Status
9.6	Decyzja Komisji Europejskiej zatwierdzająca pomoc publiczną w działaniu	Komisja Europejska podjęła decyzję o zatwierdzeniu środka jako pomoc publiczną zgodną z art. 87 ust 3 lit. C Traktatu WE
10.1	Komisja Europejska podejmuje ostateczną decyzję w stosunku do każdego projektu	Każdy projekt jest indywidualnie notyfikowany do Komisji Europejskiej
10.2	Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie budowy i przebudowy sieci dystrybucyjnej gazowej oraz prawidłowego funkcjonowania systemu dystrybucyjnego gazowego	Projekt rozporządzenia decyzją Komisji Europejskiej z dnia 5 sierpnia 2009 r. został uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit a) TWE
10.3	Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie budowy lub rozbudowy przedsiębiorstw produkujących maszyny i urządzenia służące do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii oraz biokomponentów i biopaliw ciekłych	Projekt rozporządzenia decyzją Komisji Europejskiej z dnia 5 sierpnia 2009 r. został uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit a) TWE

Źródło: http://www.mg.gov.pl/fundusze/POIS/Pomoc+publiczna/, 20.09.2009 r.

W Polsce prawo do udzielania pomocy publicznej ma ponad 3 tys. instytucji publicznych. Są to: instytucje centralne, samorządowe jednostki terytorialne oraz regionalne fundusze inwestycyjne. Istnieje również bogaty zestaw form pomocy publicznej oraz programów, w ramach których jest ona udzielana. Niektóre z tych form są przyporządkowane wyłącznie określonym instytucjom – przykładem są urzędy skarbowe, które mają prawo rozłożenia na raty, zmniejszenia lub rezygnowania z należności podatkowych. Inne instytucje mogą wspierać działalność przedsiębiorstw zarówno ze środków krajowych, jak i funduszy unijnych[17].

Według UOKiK, w 2007 roku pomocy publicznej lub pomocy *de menimis*:

- udzieliło 1708 organów,
- otrzymało 138 013 beneficjentów,
- wystąpiło 369 260 przypadków udzielenia ww. pomocy na podstawie decyzji lub umów oraz przypadków pomocy automatycznej[18].

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego w 2007 roku przedmiotowej pomocy udzieliło:

- 16 spośród 16 województw,
- 302 spośród 308 powiatów,
- 1306 spośród 2489 gmin istniejących w Polsce[19].

---

[17] *Pomoc publiczna dla małych i średnich przedsiębiorstw. Mity i rzeczywistość,* F. Misiąg (red.), PWE, Warszawa, 2005, s. 9.

[18] Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2007 roku, UOKIK, Warszawa, listopad 2008, s. 4.

Ministerstwo Finansów na podstawie Ustawy[20], może udzielać poręczeń lub gwarancji m.in. na wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych będących wynikiem badań naukowych lub prac rozwojowych. Jednak dotychczas żaden podmiot nie wystąpił do Ministerstwa Finansów o takie poręczenie lub gwarancje.

Pomoc publiczna może przybierać różne formy, mogą to być:

- dotacje,
- refundacje,
- ulgi i zwolnienia podatkowe (zwolnienia z podatku, odliczenie od podatku),
- obniżenie wysokości opłaty, zwolnienia z opłaty,
- dokapitalizowanie przez nabywanie lub obejmowanie akcji czy udziałów (na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku),
- zwolnienia od wpłat z zysku w przedsiębiorstwie państwowym, jednoosobowej spółce Skarbu Państwa lub spółce, w której wszystkie akcje (udziały) są własnością Skarbu Państwa,
- pożyczki lub kredyty preferencyjne (na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku),
- poręczenia lub gwarancji kredytowe, (na warunkach korzystniejszych niż oferowanych na rynku), odstąpienia od dochodzenia wierzytelności,
- zaniechania poboru podatku, umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowej, odsetek za zwłokę, opłaty prolongacyjnej, zaległości z tytułu innego świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne,
- rozłożenie na raty zapłaty świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne,
- odroczenie terminu zapłaty świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne,
- zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
- oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku[21].

Jak wynika z tabeli 2, pomoc publiczna udzielana przedsiębiorcom w Polsce jest niewielka. Mimo że nieznacznie rośnie w ostatnich latach, to w porównaniu do 2003 roku jest radykalnie niższa.

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską przewiduje 3 kategorie pomocy publicznej (Artykuł 87 ust. 3):

1. pomoc sektorowa – dla sektorów wrażliwych i podatnych na koniunkturę gospodarczą, tj. przemysł górniczy, hutniczy, włókienniczy, stoczniowy, stalowy, motoryzacyjny;
2. pomoc regionalna – na realizację nowych inwestycji w celu zmniejszenia dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy poszczególnymi regionami;

---

[19] Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2007 roku, UOKIK, Warszawa, listopad 2008, s. 5-6.

[20] Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2003 r., Nr 174, poz. 1689 ze zm.).

[21] W. Dzierżanowski, M. Stachowiak, M. Cichowicz, M. Zasłona, *Partnerstwo publiczno-prywatne a pomoc publiczna,* UOKiK, Warszawa, 2007, s. 7 i Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2005 roku, UOKiK, Warszawa, grudzień 2006, s. 6.

3. pomoc horyzontalna – na restrukturyzację, ochronę środowiska, badania i rozwój, zatrudnienie oraz rozwój MSP[22].

Tabela 2
Pomoc publiczna udzielona Przedsiębiorcom w latach 2003-2007 w mln zł

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Ogólna wartość udzielanej pomocy	28.627,5	16.400,6	4.795,1	5.875,6	6.549,5
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu*	b.d.	8.809,3	3.646,2	4.468,4	4.847,2
Udział wartości pomocy w PKB	3,5%	1,9%	0,5%	0,6%	0,6%
Udział wartości pomocy w PKB z wyłączeniem transportu*	b.d.	1,0%	0,4%	0,4%	0,4%

* z uwagi na zmianę metodologii dane za rok 2003 są niedostępne

Źródło: Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2007 roku, UOKIK, Warszawa, listopad 2008, s. 9.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta wyodrębnia więcej grup wydatków w ramach pomocy horyzontalnej (patrz tabela 3).

W 2007 roku aż 65,5% ogólnej wartości pomocy stanowiła pomoc horyzontalna. W latach 2004-2006 pomoc horyzontalna stanowiła około 50% pomocy ogółem. W ramach pomocy horyzontalnej zasadniczo zmieniała się struktura przyznania. Najwięcej, bo 66% w 2007 roku a 67,7% w 2006 roku pomoc horyzontalna, obejmowała pomoc na zatrudnienia (odpowiednio 2.061,4 mln zł i 1.440,0 mln zł), następnie rozwój małych i średnich przedsiębiorstw 20,6% w 2007 roku (654,8 mln zł) i 14,8% w 2006 roku (322,6 mln zł) oraz prace badawczo-rozwojowe 5,3% w 2007 roku (168,1 mln zł) i 5,8% w 2006 roku (127,6 mln zł).

Pomoc regionalna w 2006 roku udzielona w wysokości 1.558,3 mln zł była o 794,7 mln zł wyższa niż w 2005 roku (854,7 mln zł) i stanowiła 34,9% ogółu pomocy udzielonej w 2006 roku. W 2007 roku pomoc regionalna znów się zmniejszyła do wysokości 1.204,8 tys. zł. Zawarta w strukturze tej pomocy pomoc udzielona w celu wspierania nowych inwestycji w wysokości 970,4 mln zł w 2007 roku zmalała o 114,5 mln zł w stosunku do pomocy udzielonej w 2006 roku (1.084,9 mln zł). „W ramach pomocy regionalnej 625,8 mln zł (w stosunku do 459,1 mln zł w roku 2005, 656,2 mln zł w roku 2004 oraz 477,8 mln zł w roku 2003) zostało udzielone w formie zwolnienia z podatku dochodowego przedsiębiorcom, prowadzącym działalność gospodarczą na podstawie zezwolenia na terenie specjalnych stref ekonomicznych"[23].

Udzielana w latach 2005-2007 pomoc publiczna w Polsce zasadniczo różniła się od pomocy publicznej przewidywanej w programie polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010[24].

---

[22] http://www.mg.gov.pl/fundusze/POIS/Pomoc+publiczna/, 30.09.2009 r.

[23] Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2006 roku, UOKiK, Warszawa, październik 2007, s. 12.

[24] Program polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Konsumentów, Warszawa, marzec 2005, s. 33.

Tabela 3
Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2004-2007 (z wyłączeniem transportu)

Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł]			
	2004	2005	2006	2007
	1	2	3	4
Ogółem	8.809,3	3.646,2	4.468,4	4.847,2
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	4.453,1	1.821,7	2.183,1	3.175,7
– prace badawczo-rozwojowe	114,4	153,1	127,6	168,1
– ochrona środowiska	51,2	31,3	55,5	8,1
– rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	67,5	304,5	322,6	654,8
– pomoc na zatrudnienie	537,7	1.230,3	1.440,0	2.061,4
– szkolenia ogólne	40,4	89,3	210,1	227,8
– pomoc na ratowanie	37,9	4,6	11,3	0,0
– pomoc na restrukturyzację	3.597,2	8,5	16,0	38,6
– pomoc udzielana w celu promowania kultury, nauki i oświaty oraz ochrony dziedzictwa kulturowego	0,9	-	-	-
– pomoc udzielana w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	6,0	-		
– kapitał podwyższonego ryzyka	-	-	-	8,2
– ułatwienie rozwoju niektórych działań lub regionów gospodarczych	-	-	-	8,7
POMOC SEKTOROWA	2.819,0	1.048,5	699,8	448,5
POMOC REGIONALNA, w tym:	854,7	763,6	1.558,3	1.204,8
– pomoc w celu wspierania nowych inwestycji	659,0	664,5	1.084,9	970,4
– pomoc w celu tworzenia nowych miejsc pracy	194,3	99,1	320,1	201,0
– duże projekty inwestycyjne	-	-	153,3	33,2
– pomoc operacyjna	1,3	-	-	0,2
INNE TYTUŁY	682,5	12,4	27,2	18,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2005 roku, UOKiK, Warszawa, grudzień 2006, s. 10-11, Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2006 roku, UOKiK, Warszawa, październik 2007, s.11, Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2007 r., UOKiK, Warszawa, listopad 2008, s. 12.

Tabela 4
Szacunkowa projekcja wydatków w ramach pomocy publicznej na lata 2005-2010 [mln euro]

Pomoc publiczna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Razem
Programy operacyjne na lata 2004-2006 (publiczne środki krajowe)	197	215	-	-	-	-	412
Rozwój MSP	151	151	52	-	-	-	354
Dofinansowanie inwestycji	692	692	85	50	50	50	1 619
Wsparcie B+R	42	42					84
Wspieranie gospodarczego rozwoju regionów	177	188	191	234	277	277	1 344
Dokończenie procesów restrukturyzacyjnych	1 861	1 804	710	399	396	392	5 562
Pomoc publiczna dla NPR 2007-2010	-	-	1 368	1 492	1 617	1 741	6 218
Ogółem pomoc publiczna	3 120	3 092	3 406	2 175	2 340	2 460	15 593

Źródło: Program polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010, Warszawa, marzec 2005, s. 33.

2. ZAKOŃCZENIE

Odpowiednie zarządzanie przyznawaniem pomocy publicznej przedsiębiorstwom podejmujących działalność innowacyjną czy bankom finansującym wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach może być istotnym bodźcem zainteresowania się innowacjami ze strony zarówno przedsiębiorstw, jak i banków.

Brak środków finansowych to nie tylko problem przedsiębiorstw, ale również rządu. Deficyt budżetowy w Polsce osiąga prawie konstytucyjną granicę 60% w relacji do PKB. Trudno jest ograniczyć wydatki, a znaczący wzrost dochodów też nie jest możliwy, co uniemożliwia finansowanie inwestycji ze środków publicznych. Konieczne staje się więc sięganie do kapitału prywatnego. Do podmiotów prywatnych, które mogą uczestniczyć w przedsięwzięciach publicznych można zaliczyć: fundusze *venture capital*, banki, firmy ubezpieczeniowe, a także przedsiębiorstwa.

Budżet może wspomóc innowacyjne rozwiązania. W ustawie o partnerstwie publiczno-prywatnym przewidziano też przedsięwzięcia szczególnie skomplikowanych lub wymagających zastosowania innowacyjnych rozwiązań. W takich przypadkach podmiot publiczny może pokryć, wszystkim oferentom na równych warunkach, część kosztów przygotowania oferty. Ustawa nie precyzuje, jaka to ma być część. „Podmiot publiczny powinien informację na ten temat ujawnić w specyfikacji wyboru partnera prywatnego”[25].

Realizacja inwestycji na zasadach współpracy sektora publicznego z sektorem prywatnym miała spowodować boom inwestycyjny, a tym samym przyczynić się do

[25] J. Jacyszyn, T. Kalinowski, *Komentarz do ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym,* Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa, 2006, s. 116.

wzrostu innowacyjności gospodarki. Dziś już wiadomo, że również ta dziedzina wymaga nowych rozwiązań.

SUMMARY

Low innovativeness of the Polish companies is one of the reasons why central and local authorities have begun to take miscellaneous initiatives aimed at promoting innovative activities. The paper therefore discusses modes of financing innovative activities. The main focus of this paper is on the issue of public financial aid. There are described the forms, rules and the level of the aid granted to the Polish companies and entrepreneurs in 2002-2007. It is emphasized that there is a necessity of disseminating information about possibilities of how to be granted funds for innovative activities as the information barrier is still an important cause of companies' little interest in running innovation processes.

Translated by Anna Kłopotek

LITERATURA:

1. Bossak J. W., *Systemy gospodarcze a globalna konkurencja,* SGH, Warszawa, 2006;
2. Debata – *Gala regionalna w Gdańsku, Trudna droga innowacji do produkcji*, „Gazeta Prawna", 26 października 2006 roku, nr 209(1827);
3. Dzierżanowski W., Stachowiak M., Cichowicz M., Zasłona M., *Partnerstwo publiczno-prywatne a pomoc publiczna,* UOKiK, Warszawa, 2007, s. 7 i Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2005 roku, UOKiK, Warszawa, grudzień 2006;
4. Grodzka D., Zygierewicz A., *Innowacyjność polskiej gospodarki,* Infos, BAS, nr 6(30), Finansowanie innowacji technologicznych;
5. http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/112&format=HTML&aged=0&language=PL&guiLanguage=en;
6. http://parl.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/768E7B17906BB610C12574190041F765/$file/infos_030.pdf;
7. http://www.fundusze-europejskie.com/content/view/48/50/;
8. http://www.mg.gov.pl/fundusze/POIS/Pomoc+publiczna/, 30.09.2009 r.;
9. http://www.mg.gov.pl/fundusze/POIS/Pomoc+publiczna/.
10. http://www.naukawpolsce.pap.pl/nauka/index.jsp?place=Lead02&news_cat_id=135&news_id=8840&layout=6&forum_id=2979&page=text;
11. http://www.przeglad-techniczny.pl/arch/2006/01/ostatni_w_szeregu.htm;
12. Jacyszyn J., Kalinowski T., *Komentarz do ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym,* Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa, 2006;
13. Kierunki zwiększenia innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013, Warszawa 27 kwietnia 2006 roku;
14. *Pomiar działalności naukowej i technicznej. Proponowane zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji technologicznych,* Podręcznik OSLO, OECD, Eurostat, KBN, 1999;

15. *Pomoc publiczna dla małych i średnich przedsiębiorstw. Mity i rzeczywistość,* F. Misiąg (red.), PWE, Warszawa 2005;
16. Program polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Konsumentów, Warszawa, marzec 2005;
17. Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2006 roku, UOKIK, Warszawa, październik 2007;
18. Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2007 roku, UOKIK, Warszawa, listopad 2008;
19. Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2003 r., Nr 174, poz. 1689 ze zm.);
20. Znaczny postęp w zakresie innowacyjności w Europie, IP/09/112, Bruksela, 22.01.2009 r.